

Kyselyaineiston esittelyä

Klamilan vanhempainyhdistys

Kyselyn taustaa

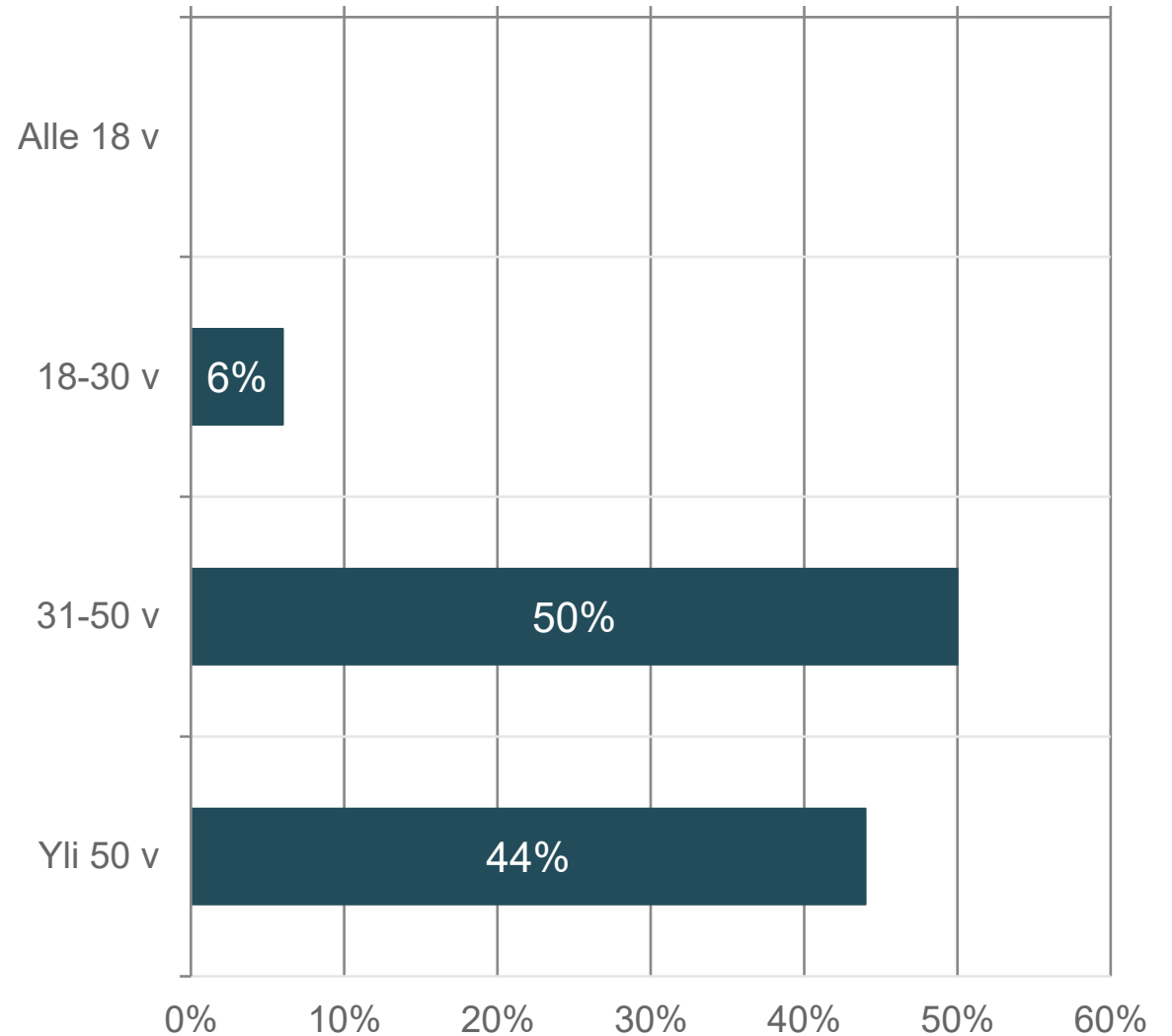
- Virolahden kunta teki keväällä 2025 palveluverkkopäätöksen, jonka mukaan talousvaikeuksissa olevan kunnan tarvitsemat säästöt hankitaan lakkauttamalla Klamilan koulu ja päiväkoti lukukauden 2025-2026 päätteeksi. Lakkautuspäätös syntyi nopealla aikataululla, eikä kaikkia pyydettyjä vaihtoehtoja tutkittu tarpeeksi tarkkaan. Kuntalaisia ei osallistettu lainkaan palveluverkkovaihtoehtojen pohdinnassa.
- Klamilan vanhempainyhdistys päätti siksi toteuttaa kyselyn, jossa kaikki kunnan kehittämisestä kiinnostuneet pääsivät pohtimaan palveluiden oikeudenmukaista järjestämistä.

Kyselyn taustaa

- Kyselyä jaettiin sosiaalisessa mediassa, Kaakonkulman verkkosivuilla sekä kirpputoritapahtumassa Klamilan kalasatamassa.
- Kyselyn vastausaika loppui 3.10.2025.
- Vastauksia saatiin 123.
- Seuraavilla sivuilla käydään kyselyn tuloksia läpi.
- Tulokset toimitetaan kunnan päättäjille ja viranhaltijoille päätöksenteon tueksi.

Vastaajajoukko

- Kyselyn 123 vastaajasta 101 oli kirjoilla Virolahdella, lopuilla 22 oli muu side kuntaan.
- Vastaajien ikäryhmät:

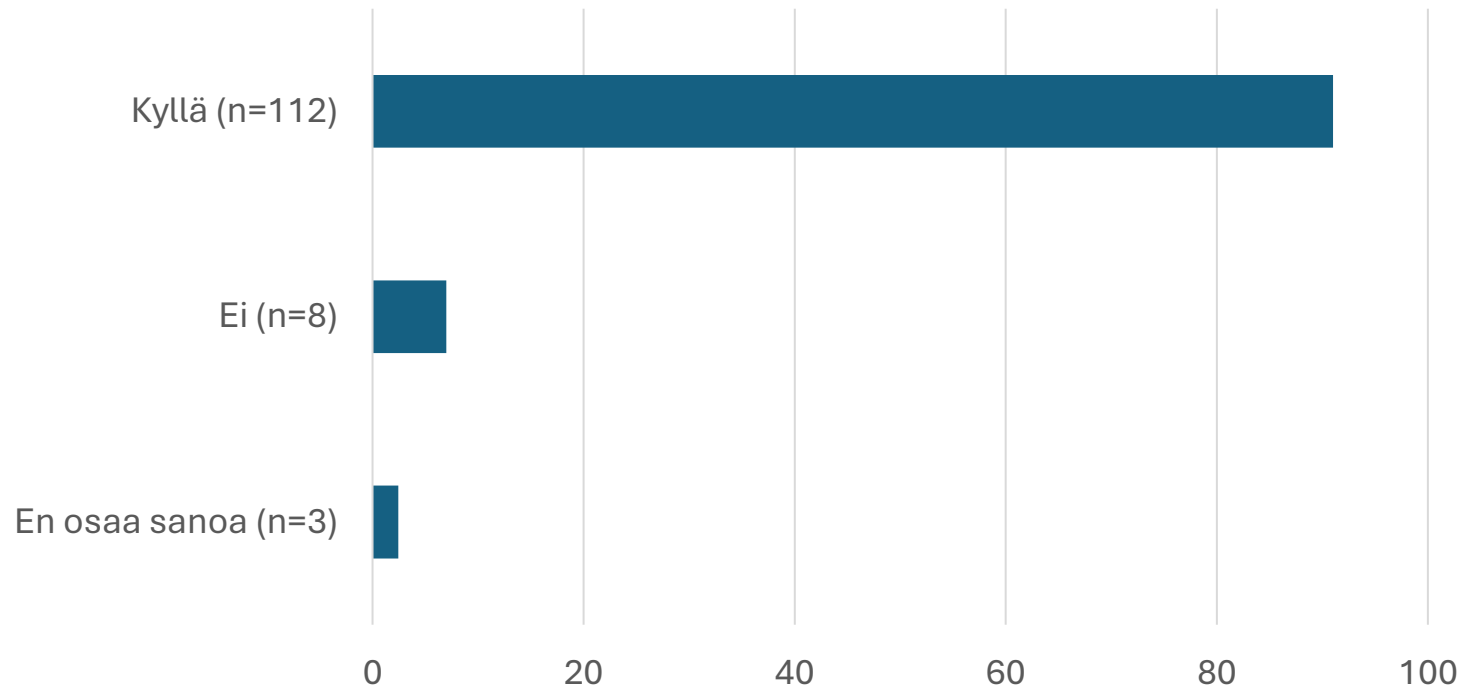
Vaihtoehtoinen palveluverkko- ja kiinteistöratkaisu

Kyselyssä vastaajia pyydettiin arvioimaan sitä palveluverkko- ja kiinteistöratkaisua, joka viime kevään keskustelujen jälkeen vaikutti kaikista oikeudenmukaisimmalta ja tasa-arvoisimmalta, kuntalaisten hyvinvointia parhaiten tukevalta ja riittävät säästön mahdollistavalta:

- Määritetään Klamilan koulu, Virojoen ala-aste, Virojoen päiväkoti/yläaste/lukio, Villinranta (palvelutalo) ja Mäntyrinne (tuetun palveluasumisen yksikkö) kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta keskeisiksi kiinteistöiksi, jotka säilytetään ja joiden toimintaa kehitetään.
- Tarjotaan varhaiskasvatus ja vuosiluokat 1-2 sekä Klamilassa että Virojoella.
- Muiden ala-asteen vuosiluokkien 3-6 opetus jaetaan Virojoen ja Klamilan kesken oikeudenmukaiseksi katsotulla tavalla (esim. luokat 3-4 Klamilassa, luokat 5-6 Virojoella). Jakoa ei lukita, vaan sitä voidaan aina tarvittaessa muuttaa.
- Kaikkea kunnan muuta toimintaa (erityisesti virastot, myös esimerkiksi nuorten tilat, kuntosalit) siirretään koulukiinteistöihin sitä mukaa, kun tilaa vapautuu.
- Keväällä tehdyn päätöksen suuruisiin tai suurempiin säästöihin päästään luopumalla muista kunnan omistamista kiinteistöistä (kts. seuraava sivu).
- Koulukiinteistöt mahdollistavat jatkossakin kunnan tarjoamat liikunta- ja muut harrastumahdollisuudet sekä kunnan itä- että länsipäässä.

Vaihtoehtoisen mallin kannatus

Olisiko kunnan mielestäsi järkevää kehittää toimintaansa tähän suuntaan?

Perusteluja sille, miksi toimintaa ei kannattaisi kehittää tähän suuntaan

- Säästö on liian pieni / ei ole varaa.
- Päätös on jo tehty.
- Oppilasmäärä tippuu, voi olla vain yksi koulu.
- Ei saa kiukutella.

Huom! Vain 8 vastaajaa. Suuremmalta joukolta olisi ehkä saanut enemmän perusteluja.

Miten vastaajat parantaisivat mallia?

- Lisää toimintaa ja tuloja Klamilan koulukiinteistöstä.
 - Kehitetään koulutilojen vuokrausta järjestöille, kurssitoimintaan, kerhoille ja monipuolisesti kokoustiloiksi tai juhlatiloiksi, kampanja tueksi.
 - ”Haminan kansalaisopisto tarvitsee harrastustiloja (erityisesti liikunta) Klamilan koululla.”
 - Koulun salin ja kuntosalin vuokrahintaa voisi nostaa.
 - Yksityinen päiväkotiyritys koulun tiloihin.
 - ”Otetaan huomioon kaikki ikäryhmät, jotka tarvitsevat julkisia tiloja. Aktivoidaan vanhuksetkin käyttämään tiloja. Omasta kunnosta huolehtiminen säästää terveysmenoissa.”
- Klamilan koulukiinteistön ylläpitokustannukset tarkasteluun, menoja luultavasti mahdollista vähentää.

Miten vastaajat parantaisivat mallia?

- Päiväkotitoiminnan kehittäminen (-> henkilöstösäästöt mahdollisia).
 - Klamilan päiväkodista ryhmäperhepäiväkoti, jossa lapset olisi sijoitettu samaan ryhmään, mutta jakautuisivat tarpeen tullen ikätason mukaisesti pienryhmiin (vrt. Pyhtään kunnan yksityinen perhepäiväkoti Untuvikot).
 - Myös esiopetusikäiset lapset täydentävän varhaiskasvatuksen ajan.
 - Joustava esi- ja alkuopetus, jossa esi- ja perusopetus toimivat samoissa tiloissa yhteistyötä tehden.
 - Useissa kunnissa on tehty paljon positiivisia havaintoja tämän yhteistyön myötä, esimerkiksi lasten vertaisoppimisen hyödyistä.
 - Myös iltapäiväkerhoyhteistyö.
 - Koulun loma-aikoina varhaiskasvatuksen keskittäminen yhteen kunnan varhaiskasvatusyksikköön olisi taloudellisempaa.
 - Mallia toteutetaan jo monissa kunnissa.
 - Loma-aikoina Klamilan ja Virojoen päiväkotit voisivat toimia ""päivystävänä yksikkönä"" vuorotellen.
 - Kunta voi hakea valtionavustusta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämiseen Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Miten vastaajat parantaisivat mallia?

- ”Ala-asteopetuksessa yhdistetyt luokat ovat myös erittäin toimiva ratkaisu, ja ikäluokkien pienentyessä jopa välttämätön.” -> järkevää myös Virojoella.
- ” Ajetaan Virojoen ala-asterakennus hiljalleen alas.
 - ”Kun oppilasmäärä vähenee, otetaan tiloja yläaste-/lukiorakennuksesta.”
 - Tai tehdään yhteistyötä Miehikkälän kanssa: ”Miehikkälässä ja Klamilassa on hyväkuntoiset koulukiinteistöt.”

Miten vastaajat parantaisivat mallia?

- ”Alakouluyhteistyö Miehikkälän kanssa. Kirkonkylän koulu Miehikkälässä uusi ja nykyaikainen. Pystyisi palvelemaan sekä Miehikkälän että Virolahden itäpuolen alakouluikäisten opetuksen. Molemmissa kunnissa lapsiluku reilusti vähenevä lähivuosina. Koulubussit kulkee jo nyt Miehikkälän ja Virojoen välillä yläkouluyhteistyön myötä, jolloin ne pystyisivät kuljettamaan oppilaita mennessä tullen alkamisaikoja porrastamalla.”
- ”Lopetetaan erittäin kallis 10-20 oppilaan lukio.”
 - ”Virojoen ala-aste siirtyisi lukion tilalle.”
 - ”Lukioikäiset osaavat omatoimisemmin matkustaa.”

Miten vastaajat parantaisivat mallia?

- ”Haetaan saaristokunnan statusta (Kotkallakin on), josta saa valtionavustusta palveluverkon ylläpitoon.”
 - ”Samalla voisi kehittää kunnan yhteyttä Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon ja vaikkapa öljyvahingon torjuntavalmiutta.”

Perusteluja sille, miksi malli on hyvä

- Kunta pysyy elinvoimaisena vain, jos lapsiperheille on hyvät palvelut.
 - ”1-3-luokkalaisilla pitäisi olla mahdollisuus olla Klamilan koulussa ja päiväkotitarvitaan myös. Jos rahat ei riitä tähänkään niin sitten on syytä liittyä Haminaan.”
 - ”Klamila on ainoa Virolahden kylä joka ei ole kärsinyt muuttotappiosta. Koulun ja päiväkodin säilyminen ovat kunnan vetonaula lapsiperheille.”
 - ”Jos jotain muutoksia tehtävä niin ainakin vähintään Pienten lasten talo Klamilassa on todella järkevä vaihtoehto jossa olisi päiväkotilaiset + 1-3 luokkalaiset. Näin on hienosti Kouvolassakin toimittu.”
 - ”Kunta tarvitsee lisää asukkaita, sehän on itsestäänselvyys. Niitä ei ainakaan koulua lopettamalla tule. Tästä alkaa loputon kierre joka päättyy virojoen ala-asteen sekä yläasteen loppumiseen.”

Perusteluja sille, miksi malli on hyvä

- Väestönsuojelullinen näkökulma:
 - ”Yhteiskunnan häiriötilanteissa/poikkeusoloissa tulee kuntalaiset pystyä evakuoimaan kunnan määrittämään paikkaan. Jokaisessa kuntakeskuksessa tulisi olla kunnan osoittama kokoontumispaikka, johon häiriötilanteissa/poikkeusoloissa kootaan lapset, vanhukset jne. Mikäli kunnan hallinnoima koulurakennus poistuu kunnalta, Klamilaan ja sen ympäristöön ei jää järkevää paikkaa kokoontua. Poikkeus/häiriötilanteissa ei ole järkevää kokoontua idän suuntaan idästä tulevan valtatie lähelle. Kunnan valmiussuunnittelun kannalta koulurakennus on jo tästäkin syystä oltava kunnan hallinnassa ja priorisoitu säilytettäväksi kunnan omistuksessa.”

Perusteluja sille, miksi malli on hyvä

- ” Klamilan koulun säilyttäminen on ensiarvoisen tärkeää myös meille eläkeläisille, sillä kuntosalissa ja liikuntasalissa pidettävät jumpat yms. parantavat hyvinvointiamme ja liikuntakykyämme ja vähentävät sairauskustannuksia. ”
- ”Klamilan koulu vain 10 vuotta vanha ja siellä on loistavat liikuntatilat myös Kansalaisopiston liikuntatarpeisiin. Esim. naisten liikunnassa käy osallistujia myös naapurikylistä, joissa ikäryhmälle sopivaa liikuntaa ei enää ole.”

Perusteluja sille, miksi malli on hyvä

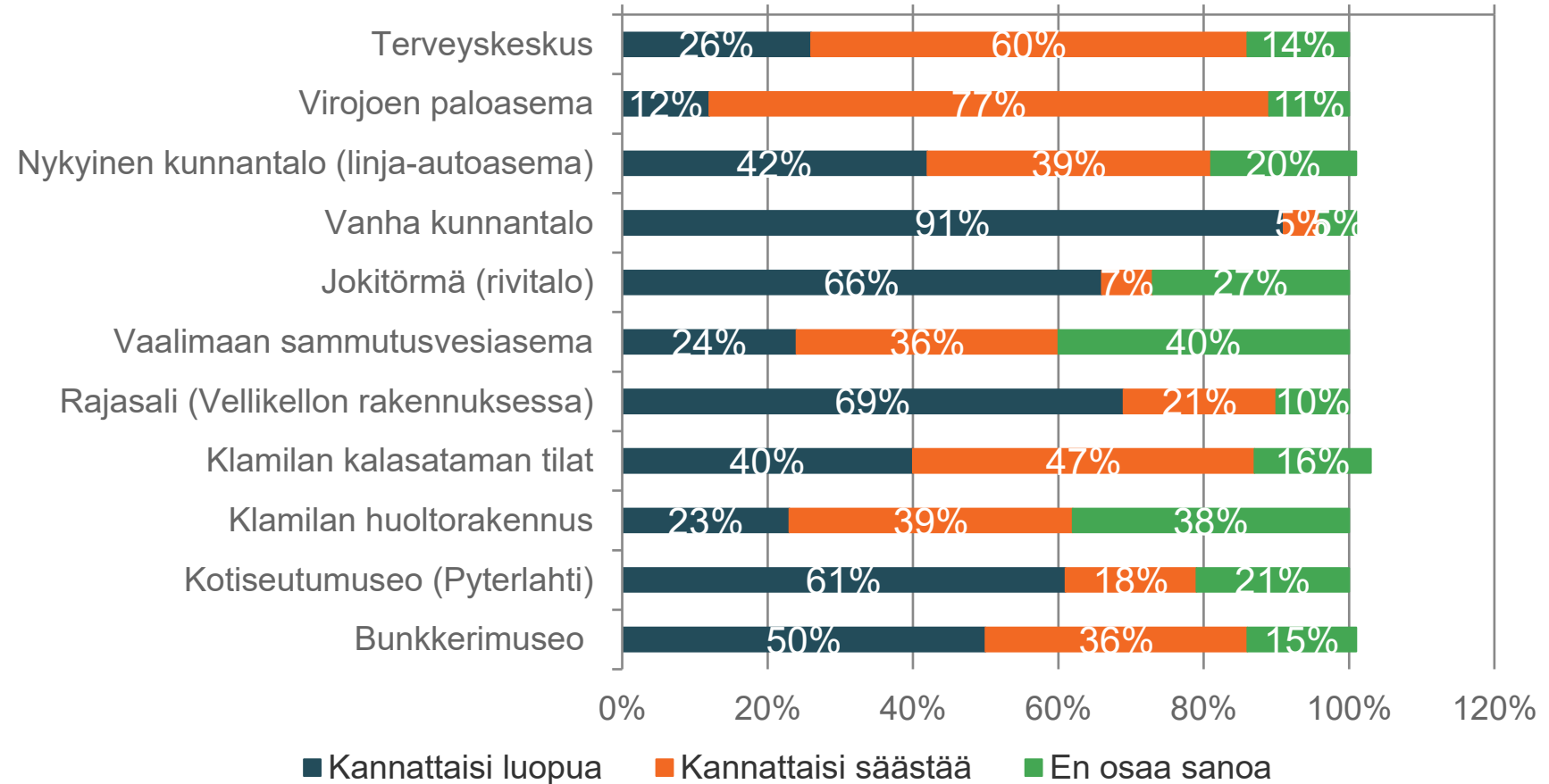
- ”Klamilan koulu on uusimpia rakennuksia kunnalla, sitä ei kannata unohtaa. Itse virojoen koululla opiskelleena, en haluaisi lastani sinne. Varsinkin jos siihen on tulossa peruskorjaukset.”

Perusteluja sille, miksi malli on hyvä

- Klamilan koulun edullisuus verrattuna Virojoen ala-asterakennukseen
 - ”Virojoen ala-asterakennuksesta tulee turha lapsimäärien romahdettua. Tulevaisuudessa lapset mahtuvat virojoen päiväkodin ja yläasteen rakennuksen, sekä Klamilan päiväkotikouluun tiloihin.”
 - ”Virojoen ala-asterakennus on remontin tarpeessa oleva öljylämmitteinen kiinteistö. Vanha öljylämmitysjärjestelmä yhdistettynä kiinteistön suureen kokoon tuo valtavat kustannukset kunnalle. Kiinteistön remontointi sekä lämmitysjärjestelmän päivittäminen maksaisi miljoonia euroja, jotka olisi pakko tehdä lyhyellä aikavälillä, jos rakennus aiotaan säilyttää. Klamilan kouluun ei tarvitse tehdä mitään remonttia vuosikymmeniin.”
 - ”Jos Virojoen ala-aste pitää remontoida, Klamilan koulu on terve ja halvempi väistö kuin parkki.”
 - ”Klamilan koulu on uusimpia rakennuksia kunnalla, sitä ei kannata unohtaa. Itse virojoen koululla opiskelleena, en haluaisi lastani sinne. Varsinkin jos siihen on tulossa peruskorjaukset.”

Muita vastaajien esittämiä korvaavia säästökohteita

Mistä kiinteistöistä kunnan kannattaisi mielestäsi luopua tarvittavien säästöjen hankkimiseksi ja mitkä kiinteistöt kannattaisi säilyttää?

Joitakin perusteluja kiinteistöehdotuksiin

- ”Kunnanvirasto voisi hyvin muuttaa linja-autoasemalta terveyskeskuksen yläkertaan, joka jäi tyhjilleen päiväkodin muutettua sieltä uusiin tiloihin.”
- ”Nykyinen kunnantalo on ainakin aivan järkyttävässä kunnossa, korjaaminen on typerää tässä taloustilanteessa, varsinkin kun toiminnot voidaan siirtää toiseen rakennukseen, esim. osaan Klamilan koulua.”
- ”Kunnantoimisto ja valtuuston kokoukset voisivat olla koulukiinteistöissä.”

Joitakin perusteluja kiinteistöehdotuksiin

- ” Kymen HVA tulee supistamaan terveysterveyskeskusverkkoaan tulevaisuudessa useammalla terveysterveysasemalla ja tässä kohtaa Virojoen terveysterveysasema tulee lakkautettavaksi, jolloin kunnalle jäisi yksi kallis kiinteistö ylläpidettäväksi tyhjänä.”
- ” Terveysterveysasema ja paloasema mielestäni ehdottomasti säilytettävä ihmisten terveyden- ja turvallisuuden takaamiseksi.”
- ” Terveysterveyskeskuksen tehtävänä on hoitaa kiireettömiä ajanvarauspotilaita ja päivystys on joka tapauksessa keskitetty muualle. Vuositarkastuksissa voi ihan hyvin käydä muuallakin. Kiireettömiä asioita voi ihan hyvin hoitaa rauhassa Haminassa tai Kotkassakin, missä suurin osa jatkohoidoista ja tutkimuksistaikin joka tapauksessa tehdään. Uuden moottoritien myötä matkakaan ei ole kohtuuton.”

Joitakin perusteluja kiinteistöehdotuksiin

- ”Rajasalia voisi yrittää myydä s-ketjulle.”
- ”Jos modernit huonot ja tuottamattomat rakennukset eivät mene kaupaksi, voisiko niihin tehdä maltillisen purkusuunnitelman 1 per vuosi ja myydä tontteina?”
- ”Klamilan kalasataman tilat voisi yksityistää esim. Klamilan veneilijöille, Potkurin pyörittäjille jne.”
- ”Kalasataman alue jo pelkästään tuo verotuloja kasaan sellaisia määriä että ei kannata todellakaan säästää siitä, mielellään infraan kannattaisi panostaa vielä lisää ! (Parkkipaikat, kulku, vanha grillikodan alue tms)”
- ”Erityisesti Klamilan kalasataman tilat ovat kannattamattomia ylläpitää ja myynti olisi järkevää vs. maksaa lämmityskustannuksia talvisin vaikka tiloissa ei ole toimintaa tai vuokratuloa talvikaudella.”

Mistä muualta vastaajat hankkisivat korvaavia säästöjä?

- ”Lopettamalla selvitysmiesten/asiantuntijoiden jatkuvan käytön. Kunnassa tulisi olla töissä sellaiset virkamiehet, jotka pystyvät ilman selvitysmiestä/asiantuntijaa tekemään tarvittavat laskelmat, suunnitelmat jne.”
 - Kaikki ylimääräinen rahojen levittely konsulteille ja vastaaville on syytä lopettaa. Kunnan sisällä kyllä tiedetään asioita ominkin voimin.”
- Kunnan henkilöstömäärä.
 - ”Järkevöittämällä ylipaisunutta hallintoa. On vaikea saada selvää, mitä kaikki koordinaattorit ja johtajat tekevät.”
 - ”Turhien virkojen lakkauttaminen.”
- ”Toimistokuluista. Mahdollisimman paljon asiakirjoja ym. nettipohjaiseksi. Sähköinen allekirjoitus.”
- ”Matkailun työntekijäkustannuksissa voisi säästää.”

Mistä muualta vastaajat hankkisivat korvaavia säästöjä?

- Ulkoistetaan tekninen toimi (paljon tyhjäkäyntiä).
- ”Työterveyspalveluista, tietääkseni valtaisa menoerä, jota ei usein muisteta. Olisiko kilpailutuksen paikka.”
- ”Mitä tekee kunnan markkinointi ja yrityspuoli? Hyvin vähän nähdäksemme. Edustaa, mutta tulokset vähäisiä.”
 - ”Kunnan markkinointikampanjat ja kuntabrändihankkeet jäihin.”
- ”Laskekaa johtajien palkkoja”
- ”Kokouspalkkiot”
- Valtuustoseminaarin voisi poistaa tai ainakin järjestää se mahdollisimman vähin kustannuksin.”
- ”Vetäydytään kunnan rahoittamista yrityshautoimoista ja tuista jos niitä on. Karsinta ei aina tarkoita lopettamista.”
- ”Lopetetaan hömppähankkeet.”

Mistä muualta vastaajat hankkisivat korvaavia säästöjä?

- ” Klamilan sataman huvivenepalveluiden (venepaikat, talvisäilytyskenttä jne) ulkoistaminen esim. Klamilan veneilijöiden hoidettavaksi, jolloin satamassa olisi vain yksi satamaoperaattori. Kunnalla ei ole henkilökuntaa eikä osaamista ko. tehtävän hoitamiseen joten ulkoistus olisi edullinen molemmille osapuolille.”
- ” Kesällä katuvalot (esim. Klamilan koulun pihalla paloi kesäiltoina valot)”, ” Tarvitseeko katuvalot palaa Sydänkylässä? Hiihtomajantiellä?”, ” Vanhan seiskatien valaistuksessa ehkä.”
- ”Itsepalvelukirjastokin olisi ihan siedettävä ratkaisu.”

Mistä muualta vastaajat hankkisivat korvaavia säästöjä?

- ”Tapahtumia voisi vähentää”
 - ”Jos kunta on panostanut rahallisesti Kaakon Kamarimusiikki -tapahtumaa, Hapanvellijuhlia ja muita vastaavanlaisia tapahtumia, niiden tukemisesta olisi tässä tilanteessa syytä luopua.”
 - ”Olla rahoittamatta esim. Arktikaa”
 - ”Jos ei ole rahaa lastenhoitoon niin ei ole kyllä rahaa järjestää mitään tapahtumiakaan.”
- ”Vastikkeeton rahanjako lopetettava.”
 - Yhdistysavustukset tarkempaan syyniin.”
- ”Jos mahdollista uimarantojen, latujen, retkeilyreittien ylläpitoa voi siirtää yhdistyksille tai talkootoiminnalle.”
- ”Yksityistieavustukset voisi pistää hetkeksi tarkastelun alle, vaikkakin se kohdistuisi epäoikeudenmukaisesti haja-asutuksen näkökulmasta.”

Mistä muualta vastaajat hankkisivat korvaavia säästöjä?

- ” Yleisötapahallitukset kuten Kaakon Kamarimusiikki ja Arktika ym. voitaisiin toteuttaa vaikeina taloudellisina aikoina mahdollisimman pienellä budjetilla tai hätätapauksessa myös jättää joinain vuosina järjestämättä (mikäli siis eivät tuota kunnalle merkittävää tuottoa).”
 - Kaakon kamarimusiikkijuhla vain joka toinen vuosi (vrt. Hamina Tattoo)
- ” Zarin ylläpito? Mitä se maksaa vai onko kiinteistö kylmillään?
- ” Voisiko viimevuoden menot käydä läpi yksitellen? Onko siellä kaikki tarpeellisia menoja?”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ”No, ainakin elinvoiman ja palveluverkon säilyttämisellä.” -> veronmaksajia”
 - ”Pitämällä työikäiset veronmaksajat kunnassa eikä karkottamalla niitä pois.”
- ”Vain verotuloja nostamalla ja se onnistuu vain saamalla uusia asukkaita - miten? Markkinoimalla Klamilaa lapsiperheille sopivana mutta se vaatii pienen koulun, jota ei ole joka vuosi lopetusuhan alla.”
 - ”Ei voi markkinoida jos ei ole mitä myydä.”
 - ”Kunta voi saada nettotuloja käytännössä ainoastaan kahdella tavalla, henkilö- tai yritysverotuksen kautta.”
- ”Päivähoidon ja koulujen säilyttäminen tasavertaisesti säilyttää asuntalojen arvon ja mahdollistaa paikkakunnalle työikäisiä veronmaksajia.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ”Kuntaan pitäisi saada lisää yrityksiä, jotka toisivat työpaikkoja ja maksaisivat yhteisöveroa kuntaan. Täällä vaan kunta ei ole kovin yritysmönteinen. Olen yrittäjä ja laajentanut yrityksemme toimintaa paljon vuosien mittaan. En olisi lähtenyt näihin laajennusinvestointeihin, jos olisin tiennyt, miten vaikeaa esim. rakennusluvitusta kunnassa on ollut. Tosin viranhaltijatkin on jo ehtineet muuttua. Mutta jos joku täällä investoi tai laajenta toimintaansa, niin ehdottomasti kannustusta ja apua projektiin, toiminnan hankaloittamisen sijaan.”
- ”Helpottaa muuttoa tänne tukemalla yrittäjiä ja esim. Asuntojen hinnassa. Montaa työllistäjää ei täällä ole ja yhden ison työllistäjän työntekijöiden puolisoille pitäisi keksiä töitä että kannattaisi muuttaa tänne”
- ” Lapissa houkutellaan valmistuneita asukkaita kuntaan maksamalla osa opintovelasta.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ” Pitäisi saada houkuteltua uusia työssäkäyviä nuoria veronmaksajia kuntaan. Näillä nykyisillä otsikoilla ei monikaan houkutu, markkinoidaan koko Virolahtea ja muistetaan ettei sieltä idän suunnalta kannata paratiisia odottaa. Suunnataan katseita länteen päin ja ollaan vihdoin realisteja. Leveä tie vie komeasti myös länteen, työpaikatkin ovat vahvasti jossain muualla kuin esim Virojoella.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ”Lisätä vetovoimaa yrittäjien silmissä. Meillä on perille asti moottoritie ja paljon tilaa. Miten saataisiin vaikka vastaavan suuruisia hankkeita kuin Kotkan akkutehdas, Haminan Google tai Kouvolan TikTok. No myymällä tilaa ja palveluja hyvällä hinnalla!”
- ”Aggressiivinen mainoskampanja, miten jo olemassa oleva tieto saataisiin kulkemaan paremmin?”
- ”Tapahtumiin kunnan mainontaa, en muista onko esim. Silakkamarkkinoilla ollut ikinä kunnan telttaa tms.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ”Hakea positiivista julkisuutta ja kiinnostusta kuntaa kohtaan esimerkiksi sometempausten kautta. Tämän vuoden esiintulot julkisuudessa eivät valitettavasti ole kunnalle eduksi. Kai kunnan tyhjilleen jäävissä rakennuksissa voisi ulkopuolinen taho vuokraa vastaan järjestää taidefestareita tms., joille ei oikein löydy paikkaa esim. Kotkasta. Elokuvatuotantoyhtiöille kannattaisi markkinoida mahdollisia kuvauspaikkoja erilaisiin tuotantoihin kunnan tyhjästä kiinteistöistä. Arktika tuo tällaiseaan liian vähän tuloja kuntaan. Tapahtumaa tulisi kehittää tälle vuosikymmenelle, maksullisia perhearktika paketteja jne. luomalla.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ”Tapahtumat tuovat elinvoimaa ja rahaa kunnalle. Sen sijaan tapahtumien markkinointi, esimerkiksi somen kautta saisi olla parempaa.”
 - Markkinoita ja muitakin tapahtumia Klamilan kalasatamassa,
 - Maaseutupäivät (esim. Eläimiä, vanhoja koneita, lapsille keppihevoslata)
 - ”Harjuun tapahtumia”
- ”Matkailun ja tapahtumien kehittämisestä. Ja huomattavaa on että koko Virolahti on järjettömän ruma ja pelkkää suurta revittyä hakkuuaukeaa, mikä ei lisää niin paikallisten kuin vierailijoidenkaan viihtyvyyttä tai positiivisia mielikuvia paikkakunnasta.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ” Kehittämällä matkailupalveluita mm. panostamalla mainonnassa raja-aitaan ja Museotien historiaan (1740-luvun hattujen sodan kohteet ja jääkauden siirtolohkareet sekä kivikauden haudat). Tarjoamalla matkailijoille majoitustiloja tyhjillään olevissa rivitalohuoneistoissa. Järjestämällä ohjattuja ja opastettuja polkupyöräretkiä/vaelluksia esim. Majaniemestä Salpalinjaa pitkin Harjuun tai Museotietä seuraten Mäntlahteen, Rakilaan ja Pyötsaareen sekä Hurppuun, Keisarin huvipuistoon ja Pyterlahteen.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ” Turistimatkoja Vaalimaan raja-asemalle, Keisarin puistoon ja louhoksille. Kunnanjohtaja voi tehdä yleisölennätyksiä (lentolupa?).”
- ” Matkailun edistäminen. Olemassa olevien yritysten esilletuominen tai yhteistyön edistäminen matkailun näkökulmasta. Lisää mökkiläisiä ,turisteja ja tuloja.”
- ” Matkailu tuo tuloja, jos kohteita ja tapahtumia osattaisiin markkinoida tehokkaasti. Virolahti kuntana ei esiinny julkisuudessa koskaan positiivisena, vaan päin vastoin.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ”Puolustusvoimien korvaukset etenkin Klamilan sataman sekä myös Valkjärven harjoitusalueen (ympäristön tieverkosto jne) käytöstä.”
- ”Tehdään yhteistyötä Puolustusvoimien sekä paikallisten yhdistysten kanssa tyhjille jäävien kiinteistöjen kanssa.”
- Kuntaliitokset
 - ” Liittymällä Haminan kaupunkiin”
 - ”Yhdistymällä esimerkiksi Miehikkälän kanssa.”
 - ”Voiko kuntarajan piirtääkin Ravijoen itäpuolelle? [] Virojoki saisi pitää loput kunnan osat ja liittoutua Miehikkälän kanssa.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ”Klamilan kalasatamasta. Toiminta ravintolayrittäjän kanssa mahtava, heillä varmasti ideoita lisää.”
 - ”Karavaaniparkki poistettava ja tehtävä parempaa paikkaan. Nyt kesällä max 1 yks auto yöpyny ja ei ole tyytyväisiä.”
- ”Klamilan sataman alueen palveluiden kehittäminen yhdessä mahdollisen yrittäjän kanssa. Esim tyhjän hiekkaparkkipaikan hyödyntäminen caravan paikkana. Onko osuuskaupan kanssa käyty keskusteluja heidän mielenkiinnostaan kehittää heidän toimintaansa muuallakin kuin päivittäistavarakaupassa virolahden alueella.”
- ”Kaavoitetaan kunnan alueella olevan sähköaseman sekä 110kV linjan välittömään läheisyyteen paikka datakeskukselle tai muulle sähkökriittiselle toiminnalle ja selvitetään verkkoyhtiöiltä (KSOY+Kaakon alueverkko) kulutus/tuotantoliittymän potentiaali jo ennakoon. ”
- ”Aurinkovoimalan rakentamista nopeutettava.”
- ”Zsar kauppakeskukseen normikauppojen outlet-myymälät. Esim H&M, Inter sport jne.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ”Turhat rakennukset ja asunnot/rivitalot myyntiin.”
- ”Vaalimaan merenrantatontit välittömästi myyntiin. Metsät ja ylimääräiset maa-alueet myyntiin. Kunnan vuokra-asuntoja myyntiin ja niiden remontit kilpailutuksen kautta firmoille, jotka osaavat ja tekevät nopeasti.”
- ”Tyhjillään olevat kunnan asunnot myytäisiin asunto kerrallaan korkeimman tarjouksen tehneelle esim. huutokaupat.com jolloin ei tulisi lisäkuluja ja helpompi myydä yksittäiset asunnot kuin rivitalo kokonaisuudessaan. Itse olisin valmis sijoittamaan yhteen kohtuuhintaiseen asuntoon. Metsä/ rantatilat myytävä ja muutettava rahaksi koska mitä kunta tekee tällaisillä tyhjillä metsäpalstoilla mitkä ei tuota mitään.”
- ”Kunnan kiinteistöjä enemmän vuokrattava myöskin ulkopuolisille.”
- ”Zariin ikäihmisille asuinyksikkö.”
- ”Yksi järkevä vaihtoehto on myydä kunnan omaisuutta ja sijoittaa myydyt varat osakkeisiin tai rahastoihin tämän tempun on muutama kunta Suomessa tehnyt aikanaan ja hyvin näyttävät pärjäävän.”

Miten vastaajat hankkisivat kunnalle tuloja?

- ” Hakemalla ulkopuolista rahoitusta kehittämiseen ja investointeihin. Vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia on monia.”
- ”Löytyisikö vielä ulkopuolista rahoitusta hankkeista, metso-ohjelmasta, yhdistyksiltä, yritysenkeleiltä?”
- ”Virkamiehet voisivat sinnikkäästi hakea tukea valtiolta ja EU:lta vedoten täydelliseen rajasulkuun ja Venäjän toimiin.”

Terveisiä päättäjille, viranhaltijoille ja kuntalaisille

- Tarvitaan ”hengennostatus virkakunnassa, että kannattaa panostaa luovaan tapaan ratkaista tilannetta, etsiä uutta. Ajat muuttuu, niin pitäisi ajatus- ja toimintamallienkin. Esim. panostus matkailuun.”
- ” Miten kuntalaiset saataisi puhaltamaan yhteen hiileen.. Kuntalaisten talkoohenki olisi hyvä herättää henkiin. Ja sen voimilla tapahtumia, verkostoitumista, tunnettavuutta ja yhteistyötä vaikka yli kuntarajojen. Edes yksi askel kerrallaan.”
 - ”Ratkaisu on koko kuntaa koskeva. Kannustamista asenneilmastossa tähän suuntaan.”
- ”Virolahdessa on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia, mutta yrittäjäys ja ideat vaativat ensin vakaan, sitoutuneen ja hedelmällisen pohjan.”

Terveisiä päättäjille, viranhaltijoille ja kuntalaisille

- ”Älkää päättäjät lannistuko, Klamilassakin ollaan kunnan edun puolella jos on vain kuuntelevia korvia.”
- ”Virkamiehet vie ja päättäjät vikisee, kyseenalaistakaa niitä päätettäviä asioita.”
- ”On selvitystilassa olevan kunnan ainoa etu säästää lapsiperheiden palvelut kunnan molemmissa päissä.”
- ”Voisivat uudestaan miettiä onko nyt pakko puskea säästöpäätöksiä Klamilan kustannuksella läpi. Kun edessä voi olla Haminan kanssa liitos. Voisivatko mielummin ajatella positiivisella mainonnalla houkuttamista uusia asukkaita kuntaan. ”Pidämme kyläkoulusta kiinni, pienissä ryhmissä lapset oppii parhaiten”. [] Nyt vedetään Klamila ensin alas ja perässä tulee muu kunta. Klamilassa ja Ravijoella isoimmat verotulot kuntaan, onko enää kauan.”

Terveisiä päättäjille, viranhaltijoille ja kuntalaisille

- ” On aika nostaa käsi virheen merkiksi ja perua aiheet Klamilan koulun ja päiväkodin lakkauttamisesta. Kuntalaiset ovat auttaneet viranhaltijoita ja päättäjiä löytämään järkevämpiä ratkaisuja palveluverkkokysymykseen ja nyt on aika laatia palveluverkkoratkaisu, joka on kaikkia kuntalaisia kohtaan tasa-arvoinen, kustannustehokas sekä kunnan elinvoimaa ylläpitävä.”
- ” Avoimuus päätöksenteon perusteista ja kuntalaisten yhdenvertaisuus on terveen sekä hyvinvoivan kunnan peruspilareita. ”

Terveisiä päättäjille, viranhaltijoille ja kuntalaisille

- ”Kunnan tulevaisuutta on ehdottomasti suunniteltava tulevia veronmaksajia eli lapsia ajatellen. Jos heiltä viedään kaikki, koulut, harrastusmahdollisuudet ja luonto ympäriltä, ei tänne todellakaan jää yhtä ainutta ihmistä vaan kunnasta tulee yksi suuri hautausmaa vailla mitään tulevaisuutta. Tilanne on vaikea, mutta hyviäkin ratkaisuja varmasti löytyy jos vain löytyy tahtoa niitä toteuttaa.”

Terveisiä päättäjille, viranhaltijoille ja kuntalaisille

- ” Hyvä, kun annetaan mahdollisuus osallistua ja antaa mielipide. Toivottavasti kaikki otetaan huomioon. Ja muistetaan se, että jos omasta kunnasta ei saa sitä, mikä on tarve, silloin lähdetään sinne mistä sitä saa. Kunta on kokonaisuus, ei vain yksi paikka. Itä ja länsi on nyt laitettu tahtomattaan eriarvoiseen asemaan. Säästöjä pitää tehdä, muttei ihmisten ja hyvinvoinnin kustannuksella. Tilanne on todella vaikea. Toivottavasti löytyy ratkaisu, joka ei vie vielä huonompaan lopputulokseen. Virolahti on mielettömän kaunis paikka merineen, metsineen ja maastoineen. Sen historiasta puhumattakaan. Ole ihminen ihmiselle. Onnea matkaan!”

Terveisiä päättäjille, viranhaltijoille ja kuntalaisille

- ”Kunnan tehtävänä on taata peruspalvelut kaikille kuntalaisille. Lasten ja nuorten hyvinvointi ja tasapuolisuus ovat ensisijaisen tärkeää, eikä lasten ja nuorten perusoikeuksia hyvinvointiin sekä tasapuolisuuteen saa rikkoa. Pieni kunta maaseudulla on monelle kuntalaiselle tärkeä paikka elää sekä lapsille ja nuorille hyvä paikka kasvaa. Pyrkikää näkemään kunnan vahvuudet ja voimavarat sekä tuomaan positiivista kuvaa myös kuntalaisille, jotta meidän nuoret vielä tulevaisuudessa haluaisivat muuttaa tänne takaisin tai saisimme lisää muuttoliikennettä Virolahdelle.”

Terveisiä päättäjille, viranhaltijoille ja kuntalaisille

- ” Klamilan alueella on syntynyt, ja syntyy tulevaisuudessakin lapsia, jos palvelut säilyvät. Nyt on paras mahdollinen hetki keskittyä peruspilareiden tukemiseen ja kehittämiseen, jotta jokaisella kuntalaisella olisi realistisesti inhimilliset mahdollisuudet jatkaa elämää, arkea, työssäkäyntiä ja yrittämistä Virolahdella. Näyttäkää tulevilla päätöksillänne, että arvostatte jokaista kuntalaista ja perhettä, joka on halunnut asettua Virolahdelle. Tehkää meidät virolahtelaiset jälleen ylpeiksi kotikunnastamme.”